

Motion till riksdagen 2025/26:969

av Angelica Lundberg (SD)

Ohälsosamma livsmedels påverkan på folkhälsan

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att arbeta förebyggande för att minska konsumtionen av ohälsosamma livsmedel och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Folkhälsan i Sverige är god ur ett internationellt perspektiv men trots det ökar sjukdomar som diabetes, psykisk ohälsa, fetma, hjärt-kärlsjukdomar och njursvikt.

Det vi äter har en stor påverkan på hur vi mår. Innehållet i maten har förändrats över tid. För bara några generationer sen så var ren mat utan tillsatser standard och socker något som man bara åt vid speciella tillfällen. I dag innehåller vart och vartannat livsmedel någon form av socker och mycket av maten innehåller ämnen som kan påverka oss negativt.

Den europeiska studien Idefics (Identification and prevention of dietary and lifestyle induced health effects in children and infants) visar att svenska barns näringsintag idag består av 22 procent socker. Den rekommenderade mängden från WHO är 5 procent.

Så mycket som vart femte barn i Sverige lider av övervikt eller fetma. Barn med fetma utvecklar ofta insulinresistens, blodfettrubbningar och leverpåverkan. Detta kan leda till följdsjukdomar som typ 2-diabetes och hjärt-kärlsjukdomar redan i unga år. Barn- och ungdomsfetma kan betraktas som en ny folksjukdom.

Den brittiska studien Whitehall II visar också på en koppling mellan ett högt sockerintag och ökade risker för depressioner och psykiska störningar som bl.a. ångest, panik-känslor, fobier och tvångstankar. Antalet sjukskrivna och medicinering med antidepressiv medicin ökar varje år vilket dessutom ökar trycket på sjukvården. Köerna till psykiatrivevården är idag orimligt långa och effekterna av det kan vara förödande för både individen och samhället. Fetma kan också ha social påverkan.

Enligt Livsmedelsverkets undersökning Riksmaten är det många, särskilt unga, som äter alldeles för lite grönsaker och frukt och för mycket sockerrik mat, saft och läsk.

Riksmaten visar att matvanorna bland vuxna i Sverige förvisso har blivit bättre, men de är fortfarande inte tillräckligt bra ur ett folkhälsoperspektiv. Åtta av tio äter för lite frukt och grönt enligt Livsmedelsverkets rekommendation.

Produkter med högt innehåll av socker eller sockerliknande ingredienser är ofta billiga, medan svensk, närproducerad frukt och grönsaker är jämförelsevis dyra livsmedel. Det bör inte vara en ekonomisk fråga om man som alternativ till godis och läsk istället kan duka upp en frukt- och grönsaksbuffé till fredagsmyset och människor borde uppmuntras till att välja nyttigare alternativ.

Därför bör regeringen se över hur man kan arbeta förebyggande med folkhälsan för att minska konsumtionen av ohälsosamma livsmedel, exempelvis genom ökat fokus på att få ner kostnaderna för svenska hälsosamma livsmedel.

Angelica Lundberg (SD)